

ACC. N:R. M. 13848:1-3.

Landskap: Jämtland

Upptecknat av: fil. lic. N.-A. Brinzius,

Härad: Örnsköldsvik

Adress: Lund

Socken: Örnsköldsvik

Berättat av: kyrkoämbetsman Olof Lindberg

Uppteckningsår: 1953

Född år 1906 i Örnsköldsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Likhävar. s. 1.

Klockgjutning. s. 1-2.

Örningsklocka. s. 2-3.

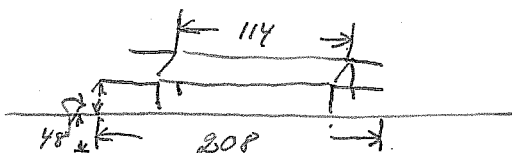
ACC. N:R

M.13848:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Likbårar:

Vid uppptecknarens besök fanns likbårar i klockstapeln. En var mycket liten och hade använts för små kistor. Sagesmannen hade hört att de lade ett skynke över baren. Baren är träpluggad, men senare har man gjort försträkning med plåtbitar och spik. Överbyggnaden kan lyftas av, och sitter fast genom två nedsänkningar då den sitter på själva baren. (Se foto). *salenas! = LUF B 20498.*

Utom denna lilla bår fanns tre stora bårar, även dessa med överbyggnader. Gångjärn fanns ej, utan överbyggnaden fick lyftas av och satt fast med tappar.

Klockgjutning: Klockor har gjutits på Ovikens kyrkovall. Min mormor tjänade piga hos prosten Torren. Hennes far var kyrkvaktare, och hade tidigare varit knekt. Mormor hade sett lämningar av formarna som använts vid gjutningen. Om gjutningen i Oviken vittnar numera en minnessten. På ~~klockstapeln~~ lillklockan i Oviksstapeln finns även en inksirption som talar därom:

Gudi til ära blef jag på Owics kyrkovall omguten

ACC. N:R M. 13848:2.

med 2 1/2 skepp tillsatts

År 1750 i aug. mån.

af

Mäst. Isaac Rockman i Sahla

genom

Daniel Flodström des betient

och så war

Herr mag. Daniel Salin kyrkoherde.

Samtidigt som denna klocka göts tillverkades klockor för grannsocknarnas behov i Oviken.

Övningsklocka: Som lillpojke hade vi en stor träklump som vi satte upp i klockstapeln och trampade. Det var jag och min bror som satte upp den. År 1905 hade nämligen klockorna flyttats från klockstapeln till nya kyrkan och stapeln var tom. Det var nog 1916 eller 1917 vi satte upp övningsklockan. Vi skulle härma pappa som var kyrkväktare (sagesmannen är den åttonde kyrkväktaren i samma släkt) och träna oss själva. Klockan var en kubb, som vi fäst på en gammal vagnsaxel. Där, i stapeln samlades pojkarna på helgerna och ringde. Vi hade gjort en fåra i kubben, som axeln gick i och bandjärn däröver. I kubbens underkant var ett handtag som man tog fatt i för att den ej skulle slå över. När vi satte upp övningsklockan hade vi ett block som vi firade upp den med. Kubben hängde nog kvar till 1935 då klockorna åter flyttades från

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R

M.

13848:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den nya kyrkan till den gamla stapeln. - "Nu är det min tur" hörde man ofta pojkarna säga till varandra, då de var uppe i stapeln och ville ringa. De mindre pojkarna fick ju ej vara med, men de smet ofta dit ensamma och ringde.

Längre tillbaks hade de ringningen på tur, d.v.s. på omgång mellan gårdarna.

I Oviken finnes två gravhus på kyrkogården (se foton). Det ena byggdes av prosten Sahlin, död. ca 1769. Det var för herrskapet. Det andra som liknar ett benhus var för bönder, "bondgravhuset". Där kunde stå 20 - 30 kistor. Det användes till 1905. Sedan sattes alla lik i det nya gravhuset vid nya kyrkogården. - Från oktober till maj brukades gravhuset. Sedan gräbdes de ner i varv. Här brukades alltså inte vintergravar.